תאריך עדכון : 13/03/2017

מבוא לספר הזוהר

מס' הקורס : 30213/01

המרצה : ד"ר אבי אלקיים

סוג הקורס : הרצאה

שנת הלימודים : תשע"ח

סמסטר : א

היקף שעות : 1 ש"ש

אתר הקורס באינטרנט:

א. מטרות הקורס (מטרות על / מטרות ספציפיות):

הקניית כלים מתודולוגיים לקריאה ולמחקר של ספר הזוהר.

ב. תוכן הקורס: (רציונל, נושאים)

נדון בקצרה בתולדות כתובי היד, הדפוסים והדיגיטציה של ספר הזוהר במאגרי המידע באינטרנט. אף נרחיב בתולדות הפירושים הרבים שנתחברו עליו בתולדות הקבלה והחסידות עד ימינו אלה. נעמוד על תולדות המאבקים נגד ספר הזוהר בעיקר בספרות ההשכלה ובקרב חכמי תימן. נתמקד בניתוח הנושאים המרכזיים העולים מתוך ספרויות הזוהר: הקומפוזיציה הספרותית שלו; קווי יסוד בעיצוב דמותו המיסטית של גיבור ספר הזוהר: רשב"י (=רבי שמעון בר-יוחאי); דמותה של החבורה הקדושה ודרכי פעולתה; החוויה המיסטית לסוגיה; סוד האלוהות; סודות תורת הנפש והגלגול; סוד חג ומועד; סודות טעמי המצוות; היחס שבין קבלה, הלכה ומנהג; המאגיה והכישוף; תיקון עולם ותיקון האדם.

מהלך השיעורים:

שילוב של הרצאה וקריאת טקסטים. כל דיון ילווה בקריאה של טקסטים רלוונטיים מספרויות הזוהר. בדפי המקורות יופיעו הטקסטים הכתובים בשפה הארמית לצד תרגום לשפה העברית. נאזין לקריאות מוזיקליות של ספר הזוהר לפי העדות השונות. במהלך השנה נזמין את אחד מחשובי המקובלים, כמרצה אורח, כדי שידגים את שיטת לימוד ספר הזוהר בישיבות המקובלים בזמננו.

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים:

מס' השיעור	נושא השיעור	קריאה נדרשת	הערות
1	ספר הזוהר בראי הדורות		
2	מי חיבר את ספר הזוהר ומתי חובר ספר הזוהר?		
3	המבנה הארכיטקטוני של ספר הזוהר		
4	פרקי יסוד של הקבלה הספרדית: תיאוסופיה, תיאורגיה, סימבוליזם		
5	סוד ההתעוררות		
6	מיתוס האיילה		
7	מיתוס מיעוט הלבנה		
8	סוד השבת		
9	סוד חג הפסח		
10	הילולא		
11	תורת הרע		
12	סוד חג השבועות		
13	המסתורין של חצות לילה		
14	סוד המלבוש		

ג. בביליוגרפיה:

1. **דברי הכנס הבינלאומי השלישי לתולדות המיסטיקה היהודית: ספר הזוהר ודורו [=מחקרי ירושלים במחשבת ישראל, כרך ח]**, בעריכת י' דן, ירושלים תשמ"ט.
2. **חידושי זוהר: מחקרים חדשים בספרות הזוהר [=תעודה: קובץ מחקרים של בית הספר למדעי היהדות ע"ש חיים רוזמנבר,ג כרך כא-כב]**, בעריכת רונית מרוז.
3. **מחקרי פרופ' יהודה ליבס על ספר הזוהר** ***באתר:*** http://pluto.huji.ac.il/~liebes/zohar/zohar.html
4. דן, יוסף, **תולדות תורת הסוד העברית**, כרך י"א - ימי הביניים - ספר הזוהר, ירושלים תשע"ז.
5. הוס, בועז, **כזוהר הרקיע: פרקים בתולדות התקבלות הזוהר ובהבניית ערכו הסמלי**, ירושלים תשס"ח.
6. הלנר-אשד, מלילה, **ונהר יוצא מעדן: על שפת החוויה המיסטית בזוהר**, תל אביב 2005.
7. כהן-אלורו, דורית, ***המאגיה והכישוף בספר הזוהר***, חיבור לשם קבלת תואר דוקטור לפילוסופיה, האוניברסיטה העברית, ירושלים תשמ"ט.

8. תשבי, ישעיה, **משנת הזוהר**, כרך א, ירושלים תשי״ז ; כרך ב, תשכ״א.
9. Giller, P., ***The Enlightened Will Shine: Symbolization and Theurgy in the Later Strataof the Zohar,*** Albany 1993
10. Wolfson, E.R., 'The Hermeneutics of Visionary Experience: Revelation and Interpretation in the Zohar', ***Religion,*** 18 (1988), pp. 311- 345.
11. Wolfson, E.R., ***Through a Speculum that Shines***, New Jersey 1994, pp. . 270-325

ד. חובות הקורס:

דרישות קדם: אין

חובות / דרישות / מטלות: נוכחות, השתתפות פעילה, עבודה

מרכיבי הציון הסופי (ציון מספרי / ציון עובר): 100% עבודה

(חובה/רשות) קריאות החובה והרשות לעיל בטבלה